

ਮਹੰਤ ਸ਼੍ਰੀਓ ਨਾਥ ਚੇਲਾ ਬਾਬਾ ਪੂਰਨ ਨਾਥ NONE

V.NONE

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ
ਬਨਾਮ
ਮਾਰਚ 1, 1995

[ਕੇ. ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਬੀ.ਐਲ. ਹੰਸਰੀਆ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਐਕਟ, 1894—ਮੁਆਵਜ਼ਾ—ਨਿਰਧਾਰਣ—ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਕਿ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ—ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ—ਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ 27 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਲਈ ਭੂਮੀ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ @ਰੁ. 5 ਪ੍ਰਤੀ ਮਰਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਹਵਾਲੇ 'ਤੇ, ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋ ਬਲਾਕ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ @ਰੁ.120 ਪ੍ਰਤੀ ਮਰਲਾ 'ਏ' ਬਲਾਕ ਲਈ ਅਤੇ 'ਬੀ' ਬਲਾਕ ਲਈ @ਰੁ. 100 ਪ੍ਰਤੀ ਮਰਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਨਿਆਂਕ ਨੇ ਸਾਰੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ @ਰੁ. 140 ਪ੍ਰਤੀ ਮਰਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਹੋਰ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ, ਮੰਗੇ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, ਆਰ.ਐਫ.ਏ. ਨੰ. 798 ਦੇ 1975 ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਜੋ ਫਰਵਰੀ 1981 ਵਿੱਚ ਪੀ&ਐਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੋ ਬਲਾਕ ਬਣਾਏ - 'ਏ' ਬਲਾਕ ਨੂੰ ਪੰਜਾਹ ਫੁੱਟ ਦੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਤੱਕ ਇੱਕ ਬਲਾਕ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਲਾਕ, 'ਬੀ' ਅਤੇ 'ਸੀ' ਅਤੇ 'ਏ' ਬਲਾਕ ਲਈ ਮੂਲਿਆਂਕਨ @ਰੁ. 8 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ ਤੈਅ ਕੀਤਾ। ਜਿਹੜੇ 'ਬੀ' ਅਤੇ 'ਸੀ' ਬਲਾਕ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਕਿ ਮੰਗੇ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 'ਬੀ' ਅਤੇ 'ਸੀ' ਬਲਾਕ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਬਰਾਬਰ ਵਿੱਚ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੰਗੇ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ @ਰੁ. 6.75 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ @ਰੁ. 8 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ ਮੰਗਿਆ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ (i) ਚੂੰਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਮੁੱਖ ਦਿੱਲੀ-ਰੋਹਤਕ ਸੜਕ ਦੇ ਅੱਗੇ ਵੱਲ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਸਨ, ਮੰਗੇ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸੜਕ ਦੇ ਅੱਗੇ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ, ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ 'ਏ' ਬਲਾਕ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ @ਰੁ. 8 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ; (ii) ਮੰਗੇ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਿਚਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਕੇਸ ਸੀ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਾਰਕੀਟ ਮੂਲਿਆਂਕਨ ਨੂੰ ਰੁ. 6.75 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ 'ਤੇ ਠੀਕ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਥੇ ਵਕੀਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੰਗੇ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਨੇੜਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ '8' ਅਤੇ 'ਸੀ' ਬਲਾਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੰਗੇ ਰਾਮ ਦਾ ਕੇਸ। ਇਸ ਲਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਅੰਦਰ ਹੈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ. ਬਲਾਕ '8' ਅਤੇ 'ਸੀ' ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ 6.75 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (428-ਜੀ, 429-ਬੀ-ਡੀ)

ਮੰਗੇ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, ਆਰ.ਐਫ.ਏ. ਨੰਬਰ 798 ਦੇ 1975 ਨੂੰ ਫਰਵਰੀ 1981 ਵਿੱਚ ਪੀ&ਐਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ : ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4495-95ਏ ਦੇ 1991।

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 1.5.84 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਐਲ.ਪੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 573 ਅਤੇ 575 ਦੇ 1980।

ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰਾ, ਮਿਸ ਅਪਰਨਾ ਰੋਹਤਗੀ, ਕੇ.ਬੀ. ਰੋਹਤਗੀ ਅਤੇ ਬਲਦੇਵ ਅਤਰੀਆ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਆਈ.ਐਸ. ਗੋਇਲ ਮਿਸ ਇੰਦੂ ਮਲਹੋਤਰਾ ਲਈ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਲੈਟਰਜ਼ ਪੈਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 573/80 ਦੀ ਮਿਤੀ ਮਈ 1, 1984 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉੱਠੀਆਂ ਹਨ। ਕੁੱਲ 27 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ 22 ਦਸੰਬਰ, 1972 ਅਤੇ 31 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਨਾਮ ਦੀ ਮਿਤੀ 28 ਨਵੰਬਰ, 1973 ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ @ਰੁ. 5 ਪ੍ਰਤੀ ਮਰਲਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਅਧੀਨ ਰੈਫਰੈਂਸ ਤੇ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋ ਬਲਾਕ ਬਣਾਏ ਅਤੇ 'ਏ' ਬਲਾਕ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ @ਰੁ. 120 ਪ੍ਰਤੀ ਮਰਲਾ ਅਤੇ 'ਬੀ' ਬਲਾਕ ਲਈ @ਰੁ. 100 ਪ੍ਰਤੀ ਮਰਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲ ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਕਲੋਤੇ ਜੱਜ ਨੇ ਸਾਰੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮਿਤੀ 22 ਮਈ, 1980 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ @ਰੁ. 140 ਪ੍ਰਤੀ ਮਰਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲ ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੰਗੇ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, ਆਰ.ਐਫ.ਏ. ਨੰਬਰ 798/75 ਦੀ ਮਿਤੀ ਫਰਵਰੀ 1981 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਲੈਂਦਿਆਂ ਦੇ ਬਲਾਕ ਬਣਾਏ। 'ਏ' ਬਲਾਕ ਨੂੰ 50 ਫੁੱਟ ਦੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਤੱਕ ਇੱਕ ਬਲਾਕ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਬੀ' ਅਤੇ 'ਸੀ' ਬਲਾਕ ਨੂੰ ਅਤੇ 'ਏ' ਬਲਾਕ ਲਈ @ਰੁ. 8 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ ਅਤੇ 'ਬੀ' ਬਲਾਕ ਅਤੇ 'ਸੀ' ਬਲਾਕ ਲਈ @ਰੁ. 6.75 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ ਦਾ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਲੈਂਦਿਆਂ, ਅਪੀਲਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ 'ਬੀ' ਅਤੇ 'ਸੀ' ਬਲਾਕ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ @ਰੁ. 6.75 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨਾਲ ਹੀ 15% ਸੇਲੇਸ਼ੀਅਮ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਤੱਕ ਛੇ ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ। ਮੰਗੇ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਮ ਸੇ ਕਮ @ਰੁ. 8 ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨਾਲ ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਸ੍ਰੀ ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਬੀ' ਅਤੇ 'ਸੀ' ਬਲਾਕ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੰਗੇ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ @ਰੁ. 6.75 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਰੋਹਤਕ-ਦਿੱਲੀ ਰੋਡ ਤੇ ਸਥਿਤ ਹਨ ਜੋ ਮੁੱਖ ਰੋਹਤਕ-ਦਿੱਲੀ ਰੋਡ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੇੜੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੰਗੇ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ 'ਏ' ਬਲਾਕ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ @ਰੁ. 8 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ @ਰੁ. 10 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਹੋਰ ਵੀ ਇਹ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਰੀਮਾਂਡ ਲਈ ਉਚਿਤ ਕੇਸ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੰਗੇ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਆਈ.ਐਸ. ਗੋਇਲ, ਜਵਾਬੀ-ਰਾਜ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ 'ਬੀ' ਅਤੇ 'ਸੀ' ਬਲਾਕ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੰਗੇ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਦਲੀਲ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਰੋਹਤਕ-ਦਿੱਲੀ ਰੋਡ ਦੇ ਅੱਗੇ ਸਥਿਤ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਗੌਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ @ਰੁ. 6.75 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ ਤੈਅ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। "ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਹੈ ਕਿ ਮੰਗੇ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ

ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਹੈ ਪਰ ਸਥਾਨ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਅਤੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਦੋਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸਥਿਤ ਹਨ। ਵਕੀਲਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਨਹਿਰ ਜਿਸਨੂੰ ਛੋਟਾ ਰਾਮ ਨਹਿਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੋ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਹਿਰ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਨੂੰ, ਸਾਡੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ, ਦੋਨਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵ, ਹੁਣ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ 'ਬੀ' ਅਤੇ 'ਸੀ' ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਣ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਮੰਗੇ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਲਾਕ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ @ਰੁ. 6.75 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਵਕੀਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੰਗੇ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਬਲਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸਥਾਨ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਯਾਨੀ 'ਬੀ' ਅਤੇ 'ਸੀ' ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਮੰਗੇ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਸ ਨੇ ਮੰਗੇ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਕੋ ਜਾਣੇ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਾਹਿਰ ਹੈ, ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਨਕਸ਼ਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਮੰਗੇ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਕੀ 'ਏ' ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਤੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਲਈ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਰੁ. 6.75 ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਗ ਗਜ਼ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਜੇ ਅਸੀਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਟੀ.ਐਨ.ਏ.

ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate